

første, vovelige Forsøg, ikke nogen Understøttelse, men en Afgang til, hvis Foretagendet kan betale sig, da for en Deel at nyde dets Frugter. Dersom Foretagendet ikke gaaer, nytter hans Eueret ham til Intet; gaaer det, er det ikke mere end billigt, at der i den forholdsviis korte Tid, nemlig 10 Aar, som her er fastsat, gives den paagjældende Mand, der har havt Mod og Foretagelsesaaend til at begynde herpaa — thi til at begynde paa noget Saadant hører der Mod og Foretagelsesaaend — Leilighed til i en rimelig Tidgrændse at nyde Fordelene af sine Bestræbelser, og det er klart, at et Tidsrum af 10 Aar er kort, da det er aabenbart, at der maa hengaae en længere Periode, inden et Foretagende som dette kan ventes at være kommet i saadan Drift og Gang, at det kan betale sig.

Jeg troer saaledes, at der er al Opfordring for det ærede Thing til ved en Leilighed som denne, ikke at understøtte noget privat Foretagende, men at bortfjerne nogle af de Hindringer, der hidtil have stillet sig i veien for private Forsøg af denne Art, og saaledes gjøre det muligt, at de Forsøg, som andetseds ere anstillede med stort Held, ogsaa kunne gøres hos os. Det er en Forudsætning, der saa stærkt er blevet udtalt baade under den foregaaende Debat paa et andet Sted og i selve Lovforslaget, at Ministeriet vil tage alle fornødne Forsigtighedsregler med Hensyn til Anvendelsen, at det vistnok vil være overflødig at dvæle videre derved; kun skal jeg tillade mig at bede de ærede Medlemmer, som i deres Forestilling overdrive de Farer og Misligheder, der kunne være forbundne med slige Befordringsmidler, om at ville slaae sig tiltaals ved de Erfaringer, man har andetseds fra.

Fischer: Begyndelsen af § 2 gaaer ud paa at bemyndige Indenrigsministeren til at meddele en Tilladelse; jeg skal derved bemærke, at det ikke er mig aldeles klart, om en saadan Tilladelse er nødvendig. Der er mig ikke noget Forbud bekjendt imod at befære Landeveie med Locomotiver, og jeg kjenner ingen Bestemmelse med Hensyn til andre Befordringsmidlers Anvendelse, der kunde gøres anvendelig paa Locomotiver, saaledes at jeg kan antage, at der

bestaaer noget Forbud imod deres Anvendelse, som gjør det nødvendigt at give Indenrigsministeren en Bemyndigelse til at meddele en Tilladelse som den her omhandlede. Dersom man tager Hensyn til Vognenes Størrelse, saa gjælder der jo Bestemmelser om, hvilke Vogne der maae befære Veien, og med hvor svære Læs, og disse Bestemmelser maatte jo da analogisk bringes til Anvendelse her; men er det ikke disse Bestemmelser, hvortil der er taget Hensyn ved den i Lovudkastet forlangte Bemyndigelse for Regjeringen, seer jeg ikke, hvad det er, Lovudkastet egentlig vil; thi har man seet hen til den Fare, som der kan være forbundet med at befære Landeveie med Locomotiver, og de Ulemper, Sligt kan medføre for andre Veisfærende, da er det jo betryggende Forholdsregler i saa Henseende, hvortil man trænger, og ikke til en Bestemmelse om, at Ministeriet kan give en Tilladelse til Benyttelsen, af Locomotiver. Jeg kunde derfor ønske at foranledige en Udtalelse fra den høitærede Indenrigsminister om, fra hvilket Synspunkt han betragter Nødvendigheden af den Bemyndigelse, som her er begjært.

Indenrigsministeren: Efter den Modtagelse, dette Lovforslag har faaet her i Thinget, finder jeg det ikke nødvendigt, at anføre Meget til Forsvar derfor. Kun forsaavidt et i slige Forhold meget sagkyndigt Medlem (Klee) har udtalt sig idetmindste mindre gunstigt med Hensyn til § 1, skal jeg bemærke, at det forekommer mig dog ganske indlysende, at Sporveie ikke ere Andet end den sidste og bedste Fuldbendelse af det hele Veivæsen. Udfra den dybeste Sandvei og indtil den bedst macadamiserede Bei synes alle Bestræbelser i saa Henseende at gaae ud paa at nedtrykke den Modstand, som Veien gjør, og som Følge deraf gjøre det Spild af Kræfter, som hører til at befordre et Læs frem paa samme, til det mindst Mulige, og da troer jeg, at det at tilveiebringe et Jernspor, hvori Vognen skal gaae, er det fuldkomneste Middel, hvorved man med den mindst mulige Kraftopoffrelse kan flytte det størst mulige Læs med den størst mulige Hurtighed. Dette er altsaa ikke Noget, der i sit Væsen er forfjælligt fra det, som er Formaalet for al